

2. Lubenchenko O. E., Shulha S. V., Korinko M. D. New Standards of Quality Management in Audit. The Risk-Based Approach URL: <https://su-journal.com.ua/index.php/journal/article/view/369/345>

Сарахман О. М.,

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри облікових технологій та оподаткування,
Львівський національний університет імені Івана Франка*

ОПОДАТКУВАННЯ ТА ШТРАФИ ФОПів В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У квітні 2022 року Міжнародний валютний фонд (МВФ) прийняв рішення про створення адміністративного рахунку для зарахування коштів у вигляді частки Спеціальних прав запозичень (СПЗ) від країн-донорів на користь України. Усі кошти, зібрані через цей рахунок, мають бути спрямовані на фінансову стабільність України у формі грантів або кредитів (позик).

Щоб отримати від МВФ кредит на \$20 млрд, уряд України взяв на себе низку зобов'язань, які були зафіксовані на папері. Термін виконання – чотири місяці в рамках Моніторингової програми під наглядом Ради директорів Фонду.

Ефективне впровадження Моніторингової програми із залученням Ради (МПЗР) стане чітким якорем для цілей короткострокової макроекономічної стабілізації, водночас виступаючи каталізатором фінансування з боку донорів, прокладе шлях до запровадження програми Верхнього кредитного траншу і в такий спосіб допоможе нам пройти цей дуже складний період. У меморандумі зазначено, що скасування податкових пом'якшень має забезпечити приріст надходжень до держбюджету на 0.13% ВВП [2].

В межах меморандуму про економічну та фінансову політику з МВФ створено законопроект яким пропонується скасувати низку податкових пільг, а також відновити податкові перевірки та штрафи. Його текст було оприлюднено Міністерством фінансів ще 22 грудня 2022 року [1].

Фізичних осіб – підприємців (ФОП) чекають податкові нововведення, і особливих умов оподаткування для них уже не буде. Міністерство фінансів України 30 грудня 2022 року оприлюднило для обговорення текст законопроекту про скасування низки податкових пільг для ФОПів та бізнесу, які Верховна Рада запровадила у перші місяці повномасштабної

війни з Росією. Документ пропонує встановити, що податкові пільги діють до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, але **не пізніше 01 липня 2023 року**. Це стосується:

- ✓ можливості для ФОП та юридичних осіб бути платниками єдиного податку III групи за ставкою 2% від суми доходу;
- ✓ можливості для ФОПів платників єдиного податку I та II груп не сплачувати єдиний податок;
- ✓ мораторію на проведення документальних перевірок;
- ✓ відсутність відповідальності за неправильне нарахування, обчислення чи сплату єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування;
- ✓ відсутність штрафів за порушення порядку використання касових апаратів;
- ✓ незастосування штрафних санкцій за порушення податкового законодавства.

ФОП та представники бізнесу можуть повернутися до довоєнного порядку оподаткування вже влітку 2023 року. Передбачається, що пільги воєнного часу не скасовуватимуть, доки триває оборона країни від російської збройної агресії.

Прийняття цього проекту Закону забезпечить виконання Україною зобов'язань в рамках Меморандуму про економічну та фінансову політику від 08 грудня 2022 року та впровадження заходів, реалізація яких сприятиме збільшенню податкових надходжень у 2023 році.

Так, законопроектом шляхом внесення змін до **Податкового кодексу, Закону про ЄСВ та Закону про РРО** запропоновано установити, що окремі норми діють до припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, але не пізніше 01 липня 2023 року, зокрема:

- ✓ **скасуують податок 2% для ФОПів третьої групи (повернуть 5%);**
- ✓ ФОПи першої та другої груп будуть зобов'язані сплачувати єдиний податок;
- ✓ повернуть документальні перевірки та штрафи за порушення податкового законодавства;
- ✓ штрафуватимуть за відсутність реєстратора розрахункових операцій (РРО) [2].

У випадку несвоєчасної реєстрації податкових накладних або розрахунків коригування до них підприємців штрафуватимуть: 2% суми ПДВ – у разі порушення строку до 15 календарних днів; 5% – за порушення строку від 16 до 30 днів; 10% – від 31 до 60 днів; 15% – від 61 до 365 днів; 25% – на 366 і більше календарних днів.

Щоб зрозуміти, яка сума штрафу буде реальною для ФОПів у 2023 році, відштовхуємося від суми податку, який встановлюється відповідно до держбюджету країни: прожитковий мінімум для працездатних осіб – 2 684 грн; мінімальна заробітна плата – 6 700 грн.

Неоподаткований мінімум доходів громадян (НМДГ) на 2023 рік згідно з прожитковим мінімумом – 1 342 грн, але попри зміни, для застосування адміністративних стягнень податкова служба застосовує НМДГ у розмірі 17 грн [3].

Ліміт доходів ФОП на спрощеній системі оподаткування, який є граничною межею заробітку ФОП, при перевищенні якої його можуть перевести на загальну систему оподаткування, прив'язаний до мінімальної заробітної плати, тож у 2023 році ліміти будуть такими:

- ✓ для 1 групи – 1 118 900 грн (167 розмірів мінімальної зарплати);
- ✓ для 2 групи – 5 587 800 грн (834 розмірів мінімальної зарплати);
- ✓ для 3 групи – 7 818 900 грн (1167 розмірів мінімальної зарплати).

Суми єдиного податку для 1 та 2 групи ФОП прив'язані до прожиткового мінімуму та мінімальної зарплати. Відповідно у 2023 році сума єдиного податку щомісяця складатиме: для 1 групи ФОП – 268,4 грн (10 % від прожиткового мінімуму); для 2 групи ФОП – 1340 грн, (20 % від мінімальної зарплати); для 3 групи ФОП ставки не зміняться порівняно з 2022 роком: 3 % від доходів для платників ПДВ; 5 % від суми доходів для неплатників ПДВ; спеціальний режим 2 % для неплатників ПДВ на час дії воєнного стану.

Розміри ЄСВ у 2023 році будуть такими: мінімальний ЄСВ – 1474 грн за місяць (22 % від мінімальної зарплати); максимальний ЄСВ – 22110 грн за місяць (22 % від 15 мінімальних зарплат) [2].

Висновки. Для того, щоб ваш бізнес працював і не мав штрафів чи пені, підприємець має розуміти, коли сплачувати ті чи інші податки та забезпечити регламентований процес сплати таких обов'язкових внесків.[4]. Скасування пільг має збільшити надходження до держбюджету на 0.13% ВВП. *ФОП та представники бізнесу можуть повернутися до довоєнного порядку оподаткування вже влітку 2023 року. Передбачалося, що пільги воєнного часу не скасовуватимуть, доки триває оборона країни від російської збройної агресії.*

Необхідність скасування податкових пільг частково зумовлена тим, що з часом вони почали приносити більше шкоди, ніж користі, нібито спотворюючи конкурентне середовище. Крім того, в умовах зниження ділової активності в країні та продовження військових дій підвищення податків на існуючий бізнес залишається чи не єдиним внутрішнім способом компенсації втрат бюджету.

Список використаних джерел

1. Мінфін пропонує скасувати з 1 липня 2023 року низку «воєнних» пільг для бізнесу та повернути податкові перевірки та штрафи. URL: https://biz.ligazakon.net/news/216539_mfn-proponu-skasuvati-z-1-lipnya-2023-roku-nizku-vonnikh-plg-dlya-bznesu-ta-povernuti-podatkov-perevrki-ta-shtrafi
2. В Україні у ФОПів можуть забрати воєнні пільги і повернути штрафи за несплату податків. URL: <https://zaborona.com/v-ukrayini-u-fopiv-mozhut-zabraty-voyenni-pilgy-i-povernuty-shtrafy-za-nesplatu-podatkiv/>
3. Довгопол Л. Оподаткування та штрафи в умовах воєнного стану: які штрафні санкції застосовуються за несплату податків. URL: <https://business.diia.gov.ua/cases/opodatкування/aki-strafni-sankcii-zastosovuutsa-za-nesplatu-podatkiv-u-2023-roci>
4. Сарахман О.М., Козак П.О. Податки воєнного часу. Scientific progress: innovations, achievements and prospects. Proceedings of V International Scientific and Practical Conference Munich, Germany 6-8 February 2023 229-232 С.410-414

Свирида О. А.,
*старший викладач,
Фаховий коледж бізнесу та аналітики
Національної академії статистики, обліку та аудиту*

ЛІКВІДАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА У ЗВ'ЯЗКУ З БАНКРУТСТВОМ: ОБЛІКОВО-ПРАВОВИЙ АСПЕКТ

Ліквідація юридичної особи внаслідок банкрутства – тривалий і складний процес. Крім того, порушення справи про банкрутство не завжди закінчується ліквідацією підприємства. Якщо майна боржника достатньо для задоволення вимог кредитора в повному обсязі, суд закриває справу. Але якщо після розрахунку з кредитором майна немає або його недостатньо для погашення боргу кредитора, юридична особа-боржник підлягає ліквідації.

Процедура банкрутства підприємства регулюється Кодексом України з процедур банкрутства від 18.10.2018 р. № 2597-VIII [1] (далі – КПБ) та іншими нормативно-правовими актами.

Чинним законодавством не передбачено ніяких спрощень процедури припинення (ліквідації) підприємства під час дії в Україні воєнного стану. Окрім того діє заборона на оприлюднення даних з державних реєстрів,